

fremstætte deres Anskuelser for og imod Bureauefs Resultater, men lad os ikke privilegere en vis Anskuelse om Skattnes Fordeling i Landet, saa at man kan henvise hertil og sige: Saaledes staaer der i det berømte Værk, som I have ønsket, og det er det Rigtige, det kan altsaa ikke nytte, at I have en anden Anskuelse om Skattnes Fordeling, vi rette os efter Verket! Derfom Thinget følger Flertallet i Udvalget med Hensyn til dette Forslag og det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) og det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), som talte for Sagen, sja staaer det der naturligvis, vær saa artig! Men følger man det Mindretal af 6 eller 7 Medlemmer, hvortil jeg hører, saa er det ikke udelukket, at der mellem 2den og 3die Behandling kan tages under Overveelse, om der ikke her er et Savn i det statistiske Bureaus Virksomhed, som midlertidig bør afhjælpes, og da man har en Mand i Spidsen for dette Bureau, til hvis Dygtighed og aabne Blik for disse Sager man jo har fuld Tillid, vil Spørgsmaalet, om man skulde yde en midlertidig Bevilling i dette Niemed, vel neppe være saa vanskeligt at afgjøre; men jeg mener unegtelig, at alle disse Spørgsmaal, forsaavidt de ikke naturlig ligge for det statistiske Bureau, maa være henviste til at behandles og drøftes, paa hvad Maade det nu kan blive, af de paagældende Videnskabsmænd, eftersom de kunne finde Forlæggere; thi den anden Dei at oprette denne beskftittede Fabrik, maa jeg af de anførte Grunde paa det Bestemteste fra- raade.

Førmanden (Krabbe): Der er endnu indtegnet 5 Talere. Jeg vilde dog anse det for ønskeligt at tilendebringe nærværende Affnit i dette Møde. Jeg henstiller til de ærede Medlemmer, om de kunne tage Hensyn til dette Onfte.

Dinesen: Jeg skal tage al mulig Hensyn dertil og indskrænke mig til at omtale et Par enkelte Spørgsmaal. Det ene er et Spørgsmaal, som blev omtalt igaar og forleden Dag, men da jeg fandt, at det laa nærmest for at behandle det sammen med det Affnit, der er til Forhandling idag, opsatte jeg at omtale det. Det er Spørgsmaalet om de danske Stile, som den ærede Kultusminister har krævet afgivet fra de forskellige Spøiskolers Clever, for at han derigjennem kunde komme til Kundskab om, hvorledes man arbejdede paa disse Skoler. Jeg frygter for, at den ærede Minister vil være en af de første, der vil komme til at erkjende, at dette Middel ikke vil strække til, naar han stræber efter at komme til Kundskab om disse Skolers Tilstand. Jeg tror, at dette meget snart vil vise sig, at man skal gaa en anden Dei, naar man paa betryggende Maade vil have Kundskab om, hvorledes der arbejdes paa Folkehøiskolerne. Den eneste Maade, som jeg kan

tænke mig, hvorpaa man kan føre Tilsynet fra Regjeringens Side og komme til den Kundskab, man ønsker at være i Besiddelse af, er ved at der foretages et Tilsyn af en Mand, som forstaaer sig rigtig paa Sagen, og som har et aabent Die for Betydningen af disse Skolers Virksomhed og tilstrækkelig Indsigt i den Retning, hvori de arbejdes. For en Del Aar tilbage har jeg været Høiskoleelev, og paa den Skole, hvor jeg befandt mig, blev der foretaget et Tilsyn af dalevende Overstoledirektør With, og jeg kan endnu erindre hele Maaden, hvorpaa han gik frem; jeg er overbevist om, at der af ham er foretaget et saadant Tilsyn, som man kunde ønske. Gjennem en saadan Mand vil man paa en ganske anden hensigtsmæssig Maade komme til Kundskab om, hvorledes der arbejdes paa Høiskolerne. Men selvfølgelig skulde det være en Mand, der saae paa Sagen med upartiske Dine; thi uden det vilde han ikke kunne føre Tilsynet paa den rette Maade. — Svad de lærde Stoler angaar, som den ærede Minister omtalte, og for hvis Nedlæggelse han ikke vilde arbejde, skal jeg sige et Par Ord. Jeg mener ikke, at disse Stoler just bør nedlægges, men jeg tror, at der er nogen Grund til at indskrænke deres Antal som lærde Stoler, og at man burde gaa til at forandre dem f. Ex. til Realskoler. Der er i mange af de Byer, hvor der findes saadanne lærde Stoler, et stærkt Onfte om at forandre dem i denne Retning, og jeg tror, at man med færre Udgifter alligevel paa en fylligere Maade vilde kunne fyldestgjøre den Trang, som er tilstede. Svad de geologiske Undersøgelser paa Island angaar, udtalte den ærede Minister, at han kunde modtage den Bevilling, som efter Udvalgets Forslag vilde blive givet ham i dette Niemed; men efter hele den Maade, hvorpaa den ærede Minister omtalte denne Sag, syntes det, at han ikke ventede sig Stort af disse Undersøgelser. Jeg tror ogsaa, at der fra Videnskabsmændenes Side hos os er en meget ringe Iver tilstede for at foretage disse Undersøgelser. Hvorvidt de have Ret i at vise ingen eller liden Iver, kan jeg jo ikke have nogen Mening om; men det er mig bekendt, at andre Videnskabsmænd udenfor Danmark have undret sig over, at der fra Danmarks Side ikke er sket nogen Undersøgelse af de mærkverdige Naturfænomener, som foregik forrige Vinter paa Island, og at vi, uagtet de have været os bekendte, dog ikke have foretaget Mere for at faae tilstrækkelig Kundskab om, hvilke Naturkræfter det var, der havde yttret sig, og paa hvilken Maade de havde yttret sig.

Bajer: Dengang, da den ærede Ordsfører første Gang omtalte Vædringsforlaget Nr. 114 om Udgivelsen af en Danmarks Statistik, fik jeg det Indtryk, at han i Grunden oar for Sagen, og at han kun nærede formelle Betæneligheder ved Forslagets Vedtagelse. Jeg henstillede derfor,